

14.

Bölüm

DİŞ HEKİMLİĞİNDE ANKSİYETE, KORKU, FOBİ YÖNETİMİNDE HİPNOZ VE YAVAŞ DİŞ HEKİMLİĞİ

Seyfettin BABAT¹

GİRİŞ

Geçmiş Mesmer'e, hatta Antik Yunan döneminde Asclepius'a adanmış uyku tapınaklarında kullanılan ağrısız tedavi ve ameliyatlara kadar uzanan hipnozun bilimsel araştırma ve klinik çalışma alanındaki geçmişi ise 220 yıllıktır (1). 1950'lerde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından bir tedavi şekli kabul edilmesine rağmen ülkemizde bunun kabulü 2014 yılında olmuştur. Hipnozla ilgili bir yüksek lisans ya da doktora programı açılması onayı ise 2019 yılında gerçekleşebilmiştir.

Günümüzde çağdaş hipnoterapistlerden beklenen davranış şekli; hipnozun mistik ve bilimsel algılarını birbirinden ayıran açıklamalar yaparak hastaların yanlış anlamalarını ortaya çıkarmaları olduğu belirtilmektedir. (2). Bu da ancak sağlık alanında çalışanların bu konudaki bilgi seviyelerini artıracak eğitim içeriklerinin hazırlanması, sürekli mesleki eğitim çalışmalarının çoğaltılması ile gerçekleşebilir (3).

Tibbin birçok dalında kullanılabilen hipnoz, alanın özelliğinden dolayı özellikle diş hekimliğinde de yaygın kullanım şansı bulmuştur. Dünyada

¹ Diş Hekimi, Özel Muayenehane / İskenderun, seyfettinbabat@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Nash MR, Barnier A J. HİPNOZ Kuram,Araştırma,Uygulama-KURAM. (Ç. M. O. Özkan, Çev.) İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları. 2015
2. Meyerson, J. The myth of hypnosis: The need for remythification. *International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis*, 2014; 62(3); 378-393.
3. Taştan K, Çayır Y, Makas YN, Set T, Hülakü A, Tekşan T . Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde çalışan doktorların hipnoterapi ile ilgili görüşleri, eğitim durumları ve bilgi edinme kaynakları. *Smyrna Tıp Dergisi*.2015; 2; 1-6.
4. Müezzinoğlu, A E. Bütünüyle Uygulamalı Tıbbi Hipnoz Eğitimi. İstanbul: Çizmeli Kedi Omnia. 2018.
5. Allison, N. Hypnosis in modern dentistry: Challenging misconceptions. *Faculty Dental Journal*, 2015. 6(4); 172-175.
6. Moss D, Willmarth E. Hypnosis, anesthesia, pain management, and preparation for medical procedures. *Annals of palliative medicine*. 2019; 8(4); 498-503.
7. Rubin J, Slovin M, Krochak M. The Psychodynamics of Dental Anxiety and Dental Phobia. *Dental Clinics of North America*, 1988; 32(4); 647-656.
8. Pekkan G, Kilicoglu A, Hatipoglu, H. Relationship between dental anxiety, general anxiety level and depression in patients attending a university hospital dental clinic in Turkey. *Community dental health*. 2011; 28(2); 149.
9. Ravishankar RK. ANXIETY AND PAIN MANAGEMENT IN DENTAL OFFICE. *International Journal of Scientific Development and Research (IJS DR)* www.ijsdr.org. 2020; 5(2).
10. Armfield J, Heaton L. Management of fear and anxiety in the dental clinic: a review. *Australian Dental Journal*. 2013; 58, 390-407.
11. Facco E, Zanette G. The odyssey of dental anxiety: From prehistory to the present. A narrative review. *Frontiers in psychology*. 2017; 8; 1155.
12. Şimşek N, İspir S. Diş Hekimliğinde Anksiyete Anxiety in Dentistry. *Akdeniz Tıp Dergisi*. 2019;1; 15-20.
13. Uslu M. Diş Hekimliğinde Hipnoz;2015.
14. Klingberg G. Dental anxiety and behaviour management problems in paediatric dentistry – A review of background factors and diagnostics. *Official Journal of the European Academy of Paediatric Dentistry*. 2008; 9(1), 11-15.
15. Akarslan Z, Erten H. Diş hekimliği korkusu ve kaygısı. *Hacettepe Diş Hek Fak Dergisi*, 2009; 1; 62-68.
16. Berggren U. Dental fear and avoidance. A study of etiology, consequences and treatment. Goteborg, Sweden: University of Goteborg. 1984.
17. Köroğlu D, Durkan Y. Diş Hekimliği Ugulamalarında Karşılaşılan Dental Anksiyete Sendromunun Etiyolojisinin ve Tedavi Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Diş Hek. Fak Dergisi*, 2010; 20(3), 205-212.
18. APA. Diagnostic and statistical manual of mental disorders (4 th edition b.). Washington DC. Washington DC.: American Psychiatric Association. 1994.
19. Gündüz S.. Dental fobisi olan hastalarda diğer anksiyete bozuklukları eştanısı. psikiyatri uzmanlık tezi. İstanbul. 2009
20. Wardle J. Fear of dentistry. *Bristish J Medical Psychology*, 1982; 55, 119-126.
21. Bergius M,Berggren U, Bogdanov O, Hakeberg M. Dental anxiety among adolescent in St.Petersburg,Russia. *Ear J Oral Sci*, 1997; 105(Issue 2);117-122.
22. Fırat D, Tunç EP, Sar V.. Dental anxiety among adults in Turkey. *J Contemp Dent Pract*.2006; 7(3); 75-82.

23. Bayrak Ş, Şen Tunç E, Eğilmez T, Tüloğlu N. Ebeveyn Dental Kaygısı ve Sosyodemografik Faktörlerin Çocukların Dental Kaygısı Üzerine Etkileri. Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi 2010; (20); 181-188.
24. Bracha S. Vega E, Vega C. Posttraumatic Dental-Care Anxiety: Is” dental phobia” a misnomer? Hawaii dental journal. 2006; 37(5); 17-19.
25. HAMURCU NK. GÜ. DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ, DİŞ VE ÇENE CERRAHİSİ BÖLÜMÜNE AĞRI YAKINMASI İLE BAŞVURAN ERİŞKİN HASTALARDA AĞRI DÜZEYİ İLE DENTAL ANKSİYETE VE ANKSİYETE İLE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ. Doktora Tezi. 2014.
26. Appukuttan DP. Strategies to manage patients with dental anxiety and dental phobia: literature review. Clinical, cosmetic and investigational dentistry.2016; (8); 35.
27. STABHOLZ A, PERETZ B. Dental anxiety among patients prior to different dental treatments. International dental journal, 1999; 49.2: 90-94.
28. Yıldız S. Gazi Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesine Başvuran Hastaların Dental Anksiyete Düzeyleri İle Anlık Kaygı Durumlarının Karşılaştırılması. Doktora Tezi. 2014.
29. Viinikangas A, Lahti S, Yuan S, Pietilä I, Freeman R, Humphris G. Evaluating a single dental anxiety question in Finnish adults. Acta Odontologica Scandinavica, 2007; 65(4); 236-240.
30. Stouthard M, Hoogstraten J.. Ratings of fears associated with twelve dental situations. Journal of dental research, 1987; 66(6);1175-1178.
31. Gatchel RJ. The prevalence of dental fear and avoidance: expanded adult and recent adolescent surveys. The Journal of the American Dental Association, 1989; 118(5), 591-593.
32. Humphris GM, Clarke HM, Freeman R. Does completing a dental anxiety questionnaire increase anxiety? A randomised controlled trial with adults in general dental practice. British dental journal, 2006; 201(1), 33-35.
33. Kleinknecht RA, Klepac RK, Alexander L. Origins and characteristics of fear of dentistry. The Journal of the American Dental Association, 1973; 86(4), 842-848.
34. Kömerik YD, Muğlalı YD. Ağız Cerrahisinde Anksiyete Kontrolü: Hastaların Bilgilendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Diş Hek.Fak Dergisi, 2005; 15(3), 25-33.
35. Sezen İ, Işık BK, Menziletoğlu D. HİPNOZUN DİŞ HEKİMLİĞİNDE KULLANIMI: BİR DERLEME. Necmettin Erbakan Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi, 2019; 1(1).
36. Akyüz S, Kuşçu DÖ, Akgöz S, Erdemir AD, Atıcı E. Diş hekimliğinde korku ve korkuya etik yaklaşım. Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, 2005; 13(1), 26-33.
37. Gümüş H, Doğan S. DİŞ HEKİMLİĞİNDE HİPNOZ. Sağlık Bilimleri Dergisi, 2017; 26(3), 270-274.
38. Glazer D'den çeviren:Oranlıer, B. <http://www.hipnoz.com>. 2013; 11 12, 2020 tarihinde <http://www.hipnoz.com/2013/01/page/15/> adresinden alındı
39. Andrick JM. Cultivating a “chairside manner”: Dental hypnosis, patient management psychology, and the origins of behavioral dentistry in America, 1890–1910. Journal of the History of the Behavioral Sciences, 2013; 49(3); 235-258.
40. Simons D, Potter C, Temple G. Hypnosis and Communication in Dental Practice. Ouintessence Pupliching Co,Ltd. 2007
41. Holdevici I, Crăciun B, Crăciun A. Using Ericksonian hypnosis techniques at patients with dental problems. Procedia-Social and Behavioral Sciences.2013; (84);356-360.
42. Gültekin E. Etik Açıdan Doğru Hekim-Hasta İletişimi Nasıl Olmalıdır? Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History, 2016; 24(3); 111-115.
43. Başer A, Şahin H. TIBBİ BEŞERİ BİLİMLER. Tıp Eğitimi Dünyası, 2017; 16(49), 49-59.
44. Gökğöz G. Sağlıkın Demokratikleşmesi: Diş Hekimliğinin Diline Eleştirel Bir Bakış. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi, 2017; 25(2); 80-96.

45. Krochak M. The psychodynamics of dental anxiety and dental phobia. Dent Clin North Am,1988; 32(4); 647.
46. Güzel S. Non-Analitik Desensitizasyonel Regresyon. Bilinmeyen Yönleriyle Hipnoz ve Hipnoterapi-II.Cilt (s. 1714-1729). içinde Zafer Form Ofset; 2019.
47. Çağay A, Örs H. Uluslararası Turizmde Yavaş Şehir: Seferihisar Örneği. İstanbul: Beta Basım Yayım ve Dağıtım. 2019
48. Özmen ŞY, Birsen H, Birsen Ö. “YAVAŞ HAREKETİ”: ÇEVREDEDEN KÜLTÜRE HAYATIN HER ALANINDA KÜRESELLEŞMEYE BAŞKALDIRI. İNİF E-Dergi, 2016; 1(2), 38-49.
49. Güven E. Yavaş güzeldir:“yavaş yemek” ten “yavaş medya” ya hızlı tüketime dair bir çözüm önerisi.2011.
50. Roig P. Slow dentistry: the time has come. . Journal of Oral Research, 2017; 6(4); 82-83.
51. Buduneli N. What has Covid-19 taken from us and brought instead? Oral Diseases. 2020.
52. Gruzelier JH. Redefining hypnosis: theory, methods and integration. Contemporary Hypnosis, 2000; 17(2), 51-70.